

dosarul nr. 2ra-240/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (M. Gandrabur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (S. Iorgov, M. Moraru, B. Bîrca)

ÎNCHEIERE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Culeac Maria, reprezentată de avocatul Popa Grigore,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Culeac Maria împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Culeac Maria și de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și a fost menținută hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a ț ă:

La 16 octombrie 2017 Culeac Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a menționat că la 30 mai 2017, în urma rezervării prin intermediul agenției SRL „Explor tur”, a procurat bilet de călătorie la cursa aeriană a ÎSCA „Air Moldova” nr. 9U 518 Florența - Chișinău pentru data de 25 iulie 2017, ora 15:50 și Chișinău - Florența (FLR) cursa nr. 9U 517 pentru data de 02 septembrie 2017, ora 13:40, fapt confirmat prin biletul electronic nr. 5722403294829 eliberat pe numele său, achitând suma de 282 de euro.

La 02 septembrie 2017, cu trei ore înainte de zbor, la orele 10:40, s-a prezentat la Aeroportul Internațional Chișinău pentru cursa aeriană Chișinău - Florența. Nefiind anunțată despre careva rețineri, i-a fost permis să treacă înregistrarea la cursă și controlul vamal. Ulterior, a fost anunțată că cursa aeriană nr. 9U 517 Chișinău - Florența se reține, însă fără careva explicații. Astfel, la ora 13:40 avionul nu a decolat, așa cum a fost prevăzut în bilet, ci abia la ora 18:30, cu peste 4 ore întârziere.

La 13 septembrie 2017 a adresat o reclamație către ÎSCA „Air Moldova” prin care a solicitat să-i fie acordată compensarea corespunzătoare pentru întârzierea care a avut loc la cursa aeriană Chișinău - Florența din 02 septembrie 2017. Reclamația menționată a fost recepționată de pârât la 14 septembrie 2017.

La 10 octombrie 2017 a recepționat prin poștă răspunsul ÎSCA „Air Moldova” prin care s-a motivat reținerea cursei preconizate prin necesitatea asigurării securității zborului fără a da curs reclamației din 13 septembrie 2017, fapt care reprezintă un refuz.

A solicitat reclamanta încasarea în beneficiul său din contul pârâtului a sumei de 250 euro cu titlu de compensație, conform cursului valutar al BNM la data executării hotărârii, încasarea penalității în mărime de 2100 de euro pentru fiecare zi depășită în soluționarea reclamației începând cu 29 septembrie 2017 în mărime de 5 % din suma compensației pentru întârziere, repararea prejudiciului moral în mărime de 5000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 6000 de lei.

Prin hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă parțial; s-a încasat din contul ÎSCA „Air Moldova” în beneficiul Mariei Culeac compensația pentru întârzierea zborului în mărime de 250 de euro, echivalentul în lei moldovenești conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești. Instanța de fond a considerat că constatarea încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat reclamantei. Pretențiile ce vizează încasarea penalității s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a încasat din contul ÎSCA „Air Moldova” în beneficiul Mariei Culeac cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 de lei. În rest cererea de încasarea a cheltuielilor de asistență juridică ce exced suma încasată s-au respins ca fiind nejustificate. S-a încasat din contul ÎSCA „Air Moldova” în beneficiul statului taxa de stat de care a fost scutită reclamanta la înaintarea acțiunii proporțional părții admise din acțiune, în mărime de 250 de lei.

La 11 mai 2018 Culeac Maria a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 14 mai 2018 ÎSCA „Air Moldova” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Culeac Maria și de ÎSCA „Air Moldova” și a fost menținută hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Cu referire la compensația pentru întârzierea cursei aeriene, instanța de apel a menționat că pârâtul a invocat că motiv al întârzierii zborului, necesitatea asigurării securității lui, într-o manieră generală și abstractă, iar în cadrul examinării pricinii în fond nu a prezentat probe plauzibile care ar justifica alegațiile respective, acestea fiind apreciate ca declarative, lipsite de un suport probant. Prin urmare, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe precum că ÎSCA „Air Moldova”, în calitate de companie de transport, este răspunzătoare pentru întârzierea zborului în speță.

În conformitate cu pct. 18 lit. a) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, având în vedere că întârzierea zborului a depășit 2

ore, pasagerii primesc o compensație în valoare de 250 euro pentru toate zborurile de 1500 kilometri sau mai puțin.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond că pretenția cu referire la penalitatea solicitată de Culeac Maria este una neîntemeiată, axată de titularul acțiunii pe concluzii injuste, deoarece pentru întârzierea serviciului - efectuarea zborului, legislația națională și internațională stabilește compensația care urmează a fi achitată de operatorul zborului, anume pentru întârzierea cursei aeriene preconizate. Astfel, pentru inacțiunea pârâtului de a presta serviciile în termen dânsul este sancționat cu achitarea unei compensații stabilite anticipat de actele normative abordate supra. Or, penalitatea se raportează duratei întârzierii prestării serviciului, livrării produsului și nicidecum compensației pentru întârzierea zborului, totodată, nu urmează a fi confundate noțiunile de dobânzi de întârziere, compensație de întârziere cu penalitatea, acestea nefiind echivalente ca sens și natură juridică.

Corespunzător, penalitatea prevăzută expres de lege intră în acțiune doar atunci când părțile au convenit în mod expres și nu tacit, această manifestare de voință, materializată în contractul de transport sau biletul de călătorie, care își găsește aplicabilitate directă între subiecții raportului juridic litigios și este condiționată de formularea în scris a clauzei penale.

În privința respingerii pretenției cu privire la încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, instanța de apel a menționat că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat reclamantei.

La 19 decembrie 2018 Culeac Maria, reprezentată de avocatul Popa Grigore, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea eronată a legii și aprecierea arbitrară a probelor.

Examinând temeiurile recursului declarat de Culeac Maria, reprezentată de avocatul Popa Grigore, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Culeac Maria, reprezentată de avocatul Popa Grigore, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Culeac Maria, reprezentată de avocatul Popa Grigore.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Culeac Maria, reprezentată de avocatul Popa Grigore, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru